

Под магловитим појмом "демократичност", најчешће се подразумева транспарентност, легалитет и легитимитет нечега или некога. Хајде онда да покушамо да измеримо "неизмерно", демократичност једног политичког потеза који је убедљиво најважнији догађај на измаку године: подношења српске кандидатуре за чланство у Европској унији.

Влада Србије, која иза себе има већинску подршку у српском парламенту, а чији је састав изабрало српско гласачко тело на последњим изборима, овим чином приводи крају процес од неумњиво огромног значаја за државу Србију. Присталице српског учлањења у ЕУ, као и противници такве интеграције, слажу се само у једном: после приступања Србије тој заједници држава, више ништа неће бити исто у нашој земљи. Штавише, управо због тога су ови први опредељени за улазак у ЕУ, а ови други изразито против. Да ли је, водећи рачуна о толиком значају кандидатуре, њено припремање било довољно транспарентно? Не делује тако, с обзиром на то да је о могућности да Србија поднесе кандидатуру баш 22. децембра 2009, српска јавност обавештена тек неколико дана раније, док је одлуку да поднесе кандидатуру Влада Србије званично донела на Светог Николу, у суботу 19. децембра.

Значајни политички потези попут овог, међутим, захтевају далеко дуже и озбиљније припреме, које су српски званичници највероватније и спровели. Али, о њима нису благовремено обавештавали јавност, све до четвртка 17. децембра, када је Божидар Ђелић први пут наговестио достављање захтева Швеђанима. Подношење кандидатуре, према томе, сигурно неће бити убележено међу најтранспарентније политичке потезе актуелне власти, да се благо изразимо.

Што се тиче легалитета, рекло би се да недостаје гласање о подношењу кандидатуре у Скупштини Србије. Пошто би посланици, скоро сигурно, већински подржали иницијативу Владе Србије, није баш најјасније због чега је владајућа коалиција пропустила прилику да обезбеди себи такву залеђину. Самим тим и дошла у ситуацију да је неко прозива за евентуалну нелегалност.

Када је реч о легитимитету, ствари су можда и најкомпликованије. Јер, кабинет Мирка Цветковића од самог настајања бори се са доказивањем свог легитимитета, пошто су у актуелној Влади окупљени политички чиниоци које, уочи избора, нико није могао ни да замисли заједно. Саставни делови владајуће коалиције, дакле, нису прекршили никакав

Мистерија звана ЕУ кандидатура

Пише: Страхиња Богдановић
уторак, 29 децембар 2009 20:29

закон, али су можда преварили бираче, а своја бирачка тела нарочито, када су склопили савез који уочи избора не само да није био никако најављен, него су чак ДС и СПС наступали као најљући идеолошки противници. Посматрано кроз ту призму, подношење кандидатуре за чланство Србије у ЕУ кубури са легитимитетом. Али, после годину и по дана акутелне власти, то се може рећи и за све остале потезе које је Влада повлачила од како је формирана, па би ова примедба можда била и беспредметна. Није, ипак, беспредметно једно друго питање, које је, иако суштинско, потпуно је изопштено из овдашње јавности: под којим условима Србија улази у ЕУ и шта тим уласком добија, а шта губи?

У овом тренутку, после званичног подношења кандидатуре, огромна већина грађана Србије нема ни најосновнију представу о природи државне заједнице која је названа Европска унија, а чији ће можда – уколико кандидатура "успе" – држављанин постати за неколико година. Металостругар из Ваљева, инжењер из Врбаса, учитељица из Крушевца... немају појма какве све конкретне услове ЕУ поставља пред Србију, какве све конкретне погодности ЕУ нуди Србији, какве све конкретне последице носи са собом чланство у ЕУ. Нико од нас обичних грађана не зна ништа о конкретним и прецизним променама које ће снаћи нашу свакодневицу у случају да кандидатура буде одобрена.

Можда ће те промене бити све до једна позитивне. Можда ће међу њима бити и оних које нам неће пријати, али пристаћемо да их "прогутamo" зарад других бенефита. А можда темељна државна и друштвена реформа која нам предстоји на путу ка ЕУ ипак није по укусу српских грађана. Да не причамо о потпуно неразјашњеном питању Космета, око којег је подељена и сама ЕУ. Поента је да све то у овом историјском моменту не знамо! А после неколико државних заједница у којима је Србија учествовала и које су се распале у блиској прошлости, најмање што слуђени српски грађани заслужују јесте да до детаља сазнају све о новој интеграцији, која је сада и званично покренута. До детаља!

Када се ово има у виду, за подношење кандидатуре не може се рећи ни да "пуца од легимитности".

Укратко, српска јавност памти много "демократичније" поступке од овог који је 22. децембра 2009. извела Влада Србије, заједно са председником Борисом Тадићем. А за значајније? Врло мало, ако уопште. Несклад између важности подношења кандидатуре и врло недемократског начина на који је до тога дошло, морао би да буде подробно испитан.